

Kommunfullmäktige

§ 122

Dnr 2016/408

Remissyttrande till indelningskommitténs delbetänkande SOU 2016:48, Regional indelning – tre nya län

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar följande

Avge remissyttrande enligt följande förslag nedan.

Reservationer

Sara Seppälä (SD), Gunnel Nordin (SD) och Kim Petersen (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Kramfors kommun är positiv till huvuddragen i förslaget och förespråkar att regeringen beslutar i enlighet med det, innebärande att de fyra nordligaste länen läggs samman till Norrlands län. Det finns dock ett antal frågor som behöver beaktas före, under och efter sammanläggningen för att de önskade effekterna ska uppnås.

Regional utveckling och organisation

Ett viktigt skäl för att skapa större och mer likvärdiga regioner är att samla kompetens och resurser för att driva den regionala utvecklingen mer effektivt, såväl lokalt och regionalt som nationellt och internationellt. Kommittén gör jämförelser med hur utvecklingen varit i Västra Götalands och Skåne län. Vi anser att även om jämförelsen är riktig, så kommer det nya länet Norrland inte att ha likvärdiga förutsättningar som dessa befolkningstäta regioner, där avstånden är relativt korta. Norrlands län kommer att omfatta mer än halva landets yta, med stora inomregionala skillnader från norr till söder och mellan kust- och inland, samtidigt som antalet invånare är mindre än 10 % av landets befolkning. Befolkningen kommer visserligen att öka men betydligt mindre än övriga län.

EU har sedan 2007, i regionalfondsförordningen, tilldelat extra gleshetsmedel till norra Sverige, med hänvisning särskilt till tillgänglighet och långa avstånd till stora marknader. Det särskilda gleshetsstödet från EU till Övre Norrland

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

och Mellersta Norrland kan kompensera och bidra till att minska några av de naturliga nackdelarna i norra Sverige.

De långa avstånden inom regionen riskerar att begränsa den förväntade effektiviseringen av sammanläggningen i det kommande Norrlands län. Indelningskommitténs bedömning är att de nuvarande landstingen inte behöver kompenseras vid sammanläggningen på det sätt som gäller för kommuner vid indelningsändringar, och utjämningsystemen kommer i huvudsak att vara en summering av den nuvarande. Genom detta tar man inte hänsyn till de avståndsnackdelar som kommer att finnas i Norrlands län, där i många fall den tidsmässigt kortaste vägen för länsintern fysiska möten är till Stockholm. Vi föreslår att konsekvenserna av sammanläggningen vad gäller ökade kostnader kontra förväntad effektivisering analyseras ytterligare. En kompensation för de särskilda utmaningar som kommer att gälla i Norrlands län, jämfört med de andra mer tätbefolkade nya länen, vad bör övervägas i utjämningsystemen.

Flernivåstyre

Lika viktig som inomregional balans är en logisk och tydlig rollfördelning mellan olika myndigheter och beslutsnivåer i det nya länet.

Indelningskommittén föreslår att de statliga myndigheternas regionindelning förändras och anpassas till de nya länen, och vi stöder detta, men kommittén föreslår inte när och hur detta ska ske. Vi tror också det kommer att vara en fördel att länsstyrelsens roll som samordnande statlig myndighet förstärks. Vad gäller myndigheter med ansvar för regional utveckling, infrastruktur och annat, som är landstingens ansvar, är det dock inte klart vilken funktion en sådan samordning skulle ha. Både landstinget och kommunerna måste ha en god och kontinuerlig dialog med t.ex. Trafikverket, Tillväxtverket med flera nationella myndigheter.

Det är heller inte självklart att den ansvarsfördelning mellan lokal, regional och nationell nivå som gällt i många frågor ska bibehållas i den nya länsindelningen med starkare regional organisation. Beslutsrätten för EU:s strukturfonder (ERUF och ESF) ligger idag hos Tillväxtverket respektive ESF-rådet, även om de regionala strukturfondspartnerskapen får yttra sig över ansökningarna.

Kramfors kommun anser att denna ordning bör ses över inför nästkommande programperiod och beslutsrätten överförs från de nationella myndigheterna till den regionala nivån, vilket skulle stärka ansvarstagandet för regionala prioriteringar. Det skulle dessutom ligga helt i linje med EUs subsidiaritetsprincip. Tillväxtverket kan även fortsättningsvis ha en samordnande funktion.

Det finns även ett antal frågor som förutsätts utföras bäst på länsnivå men där man noga bör överväga om ansvaret, i samband med den nya länsindelningen, skulle skötas bättre av kommunerna, eller av några kommuner i samverkan.

Det gäller särskilt i frågor som är beroende av lokalkännedom, lokalt ansvarstagande och förankring bland befolkning och näringsliv.

Kommunfullmäktige

- För att stärka den lokala och regionala utvecklingskraften i ett nationellt och globalt perspektiv, behöver flernivåstyret utvecklas med särskilt fokus på öppenhet, ansvarighet och tillit.

Organisation och genomförande

Kramfors kommun välkomnar indelningskommitténs förslag att såväl länsstyrelsen som landstinget måste ha flera verksamhetsorter. Detta är en absolut nödvändighet för att överbygga avstånden i norra Sverige och även för att säkra kompetensförsörjningen till myndigheterna. Vi välkomnar att kommittén föreslår att lokalisering av olika funktioner ska bygga på befintliga styrkor, men vi förutsätter också att dessa beslut föregås av en bred förankring bland alla berörda parter, inte minst kommunerna, även om tiden för genomförandet är kort. Vad gäller regionala utvecklingsfrågor, infrastrukturplanering med mera är det en fördel om den nya indelningen är på plats när EUs nästa programperiod startar 2021. Av detta följer att vi förordar en landstingssammanslagning 2019.

Vi har följande konkreta förslag:

- För att säkerställa närhet, delaktighet och inflytande bör den nya, större regionen lokalisera sin verksamhet på flera orter enligt liknande princip som Västra Götaland.
- Länsstyrelsen i Norrlands län bör förläggas till Härnösand. Den nuvarande länsstyrelsen har ett antal specialfunktioner och en god befintlig kompetens. Som kommittén mycket riktigt konstaterar ligger den också i Norrlands största sammanhållna arbetskraftsregion. Ett ytterligare skäl är att det är möjligt att pendla till och från Stockholm med tåg över dagen vilket är positivt för miljön.
- Efter sammanläggningen kommer fyra olika kollektivtrafikmyndigheter att bli en. Kramfors är huvudort för Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län, och där finns på samma sätt befintlig kompetens och närhet till den ovan nämnda arbetsmarknadsregionen, och även regionen norrut, Örnsköldsvik-Umeå. Vi föreslår att den nya Kollektivtrafikmyndighetens säte blir Kramfors.

Kommunikationer

Oavsett hur man organiserar arbetet i det nya Norrlands län kommer goda kommunikationer att vara en kritisk framgångsfaktor, såväl inom, som till och från länet. I den omfattande samverkan som idag finns mellan de fyra Norrlandslänen, är den vanligaste mötesplatsen Stockholm, eftersom det är den enda plats som alla kan ta sig till och från utan övernattnig. Järnvägsinfrastrukturen måste förbättras för att möjliggöra kortare restider inom och utom regionen, särskild vad gäller följande objekt:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

- Dubbelspår på Ostkustbanan mellan Härnösand och Gävle. Detta är en av Sveriges mest trafikerade sträckor med enkelspår. Dubbelspår skulle förkorta restiden med mer än en timma. Denna investering bör ha mycket hög prioritet i nästa nationella transportplan.

- Den mittnordiska transportkorridoren med stråket mellan (Vasa)Umeå och Östersund(Trondheim), via Kramfors, Ådalsbanan och norra Stambanan. Restiden mellan Umeå och Östersund skulle avsevärt förkortas om det var möjligt att etablera persontågstrafik på denna sträcka. Det som saknas är framförallt en upprustning av övre Ådalsbanan mellan Västerasby och Långsele, till persontågsstandard.

- Uppbyggnad av inomregionala flygförbindelser i Norrlands län. Även om detta förutsätts skapas på marknadsmässiga grunder, bör man utreda var och hur detta kan tillskapas med stöd av Rikstrafiken. Ett gott exempel är den flygtrafik som går mellan Stockholm-Kramfors-Lycksele-Hemavan, där delar av dessa linjer är upphandlad trafik, och mellanlandning görs i Kramfors för att höja kabinfaktorn på linjen. Höga Kusten Airport, utanför Kramfors, är ytterst lämplig för denna typ av samordnade förbindelser, och skulle kunna utgöra ett regionalt flygnav det nya länet. Höga Kusten Airport har dessutom direkt anslutning till Botniabanan och Övre Ådalsbanan, vilket möjliggör intermodalt resande från och till flera kringliggande städer.

- Norrbotniabanan mellan Umeå och Luleå. Regeringen har tagit ett principbeslut 2014, att Norrbotniabanan ska byggas och planeringsarbetet har återstartat under 2016 med att upprätta järnvägsplaner mellan Umeå och Skellefteå. Sammanläggningen till Norrlands län, och därmed ökade kommunikationsbehov, gör att denna satsning bör prioriteras högre i nästa nationella transportplan.

Yttranden

Jan Sahlén (S), Rolf Andersson (MP), Sara Seppälä (SD), Monica Bruman (M), Bertil Böhlin (C), Hans Hedlund (C), Jon Björkman (V), Kim Petersen (SD) och Gunnel Nordin (SD) yttrar sig i ärendet.

Yrkanden

Jan Sahlén (S) lämnar följande skriftliga ändringsyrkande:

"Organisation och genomförande, Kramfors kommun välkomnar indelningskommitténs förslag att såväl länsstyrelsen som landstinget måste ha flera verksamhetsorter. Detta är en absolut nödvändighet för att överbygga avstånden i norra Sverige och även för att säkra kompetensförsörjningen till myndigheterna. Vi välkomnar att kommittén föreslår att lokalisering av olika

Kommunfullmäktige

funktioner ska bygga på befintliga styrkor, men vi förutsätter också att dessa beslut föregås av en bred förankring bland alla berörda parter, inte minst kommunerna, även om tiden för genomförandet är kort. Vad gäller regionala utvecklingsfrågor, infrastrukturplanering med mera är det en fördel om den nya indelningen är på plats när EUs nästa programperiod startar 2021. Av detta följer att vi förordar en landstingssammanslagning 2019”.

Rolf Andersson (MP), Bertil Böhlin (C) och Jon Björkman (V) yrkar bifall till Jan Sahléns (S) ändringsyrkande.

Sara Seppälä (SD) yrkar på eget förslag.

Kim Petersen (SD) och Gunnel Nordin (SD) yrkar bifall till Sara Seppäläs (SD) förslag.

Propositionsordning

Ordförande meddelar att proposition ska ställas på bifall till kommunstyrelsens förslag, bifall till Jan Sahléns (S) ändringsyrkande och bifall till Sara Seppäläs (SD) yrkande. Propositionsordningen godkänns. Efter ställd proposition finner ordförande att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med Jan Sahléns (S) ändringsyrkande.

Beslutsunderlag

Remissyttrande till inledningskommitténs delbetänkande SOU 2016:48,

Regional indelning – tre nya län

Sara Seppälä, eget förslag med anledning av att bilda nytt storlän, daterad 2016-09-13

Skickas till

Länets 7 kommuner

Landstinget Västernorrland

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Datum
2016-09-26

Kommunfullmäktige

Plats och tid Ådalsskolans Aula, Tid 17.00–21.10. Ajournering 19.40–19.50.
 Beslutande Ledamöter Tjänstgörande ersättare
 Se sida 2 Se sida 2.
 Närvarande ersättare
 Se sida 2.

Övriga närvarande Maria Hedman, kommunsekreterare
 Allmänhet
 Media

Justerare Jonne Norlin (S) och Birgitta Widerberg (C)

Justeringens plats och tid Förvaltningen 3 oktober

Underskrifter

Sekreterare

Maria Hedman

Paragrafer 100–142

Ordförande

Rainor Melander (S)
 §§ 100–122, §§124–142

Hans Hedlund §123

Justerare

Jonne Norlin (S)

Birgitta Widerberg (C)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2016-09-26

Datum då anslaget sätts upp

2016-10-04

Datum då anslaget tas ned

2016-10-26

Förvaringsplats för protokollet

Kommunledningsförvaltningen

Sista datum för överklagande

2016-10-25

Underskrift

Ellen Jonsson
 Ellen Jonsson

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande